

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.II.10.024/2026/7.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

Dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes

cím1

A felperes képviselője:

Dr. Sallai Károly ügyvéd

cím2

Az alperes: alperes

cím3

Az alperes képviselője:

Dr. Borsodi Brigitta jogtanácsos

A per tárgya: elmaradt pihenőnapai bérpótlék megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Mf.V.30.029/2025/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Győri Törvényszék 62.M.70.098/2024/21.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Ítéltábla Mf.V.30.029/2025/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint és 81.000 (nyolcvanegyezer) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhatóság illetékbevételi számlájára – 300.111 (háromszázezer-száztizenegy) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálati eljárásnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A megszakítás nélküli tevékenységet folytató alperes a mozdonyvezető munkakört betöltő felperest egy havi munkaidőkeretben foglalkoztatta egyenlőtlen beosztás mellett.

[2] A felperes által teljesítendő munkaidő havi munkaidőkeretben 176 óra volt. Az alperes mind a munkaidőt, mind a pihenőidőt órában tartotta nyilván akként, hogy a különböző távolléteket 24 órás időtartammal számolva konkrét időpárban rögzítette, így 8-16, illetve 7-15 óráig terjedően.

[3] A felperest a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (továbbiakban: Vtv.) 68/A § (4) bekezdése és 68/B. § (1) bekezdése alapján 24 órás időszakonként megszakítás nélküli, legalább 12 óra lakhelyi pihenőidő illetve meg minden beosztás szerinti napi munkavégzést követően.

[4] A felperes heti pihenőideje minimum 42 óra volt akként, hogy a havi munkarendre tekintettel egy alkalommal, szombat 0 órától hétfő 6 óráig (54 óra) heti pihenőidőben részesült, így az adott munkaidőkeretben átlagosan 48 órás heti pihenőidőt biztosított az alperes a részére.

[5] A felperes lakóhelye helység1, vezénylési helye helység2 telephely volt. A munkáltató a Kollektív Szerződés szerint egy óra utazási normaidőt alkalmazott a napi pihenőidőhöz kapcsolódóan, így azt megelőzően egy óra időtartamban illetve meg az utazási normaidő, míg a heti pihenőidőt követően utazási normaidő felperesnek nem járt.

[6] A KSZ 41. § 1. pontja és a 2017. december 1-től hatályos KSZ 10. számú melléklet 10-11. §-ai alapján a felperest a rendkívüli munkavégzés esetén 1-200 óráig 50%-os, 201-300 óráig 150 %-os, 300 óra felett 195%-os mértékű pótlék illetve meg oly módon, hogy a KSZ 40. § 1. pont c) alpontja értelmében az Mt. kedvezőbb rendelkezése irányadó, így az 1-200 óráig 100%-os pótlékmértéket alkalmazott az alperes. A KSZ. 41. § 5. pontja alapján a pihenőnapi munkavégzés szabadidővel történő megváltása (másik pihenőnap kiadása) esetén a bérpótlék mértéke 50 % a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 143. §-a alapján.

[7] A felperes munkáját csak a beosztás szerinti időben végezte, a ténylegesen teljesített munkavégzés nem esett egybe a kijelölt heti pihenőidő tartamával.

[8] Az alperes a napi pihenőidőt megelőző utazási normaidőt (egy óra időtartamban) és a heti pihenőidőt kiadta a felperes részére, azonban a heti pihenőidőt közvetlenül megelőző napi munkavégzést követő napi pihenőidőt nem minden esetben biztosította 2018. szeptember 1. és 2021. augusztus 31-e között.

[14] A Győri Törvényszék 62.M.70.098/2024/21. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen a felperes részére bruttó 3.001.108 forintot rendkívüli munkavégzés pótlékaként, valamint ezen összeg után késedelmi kamatot. Az alperest perköltség és illeték viselésére is kötelezte.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a megismételt eljárásban a bíróságnak az anyagi pervezetés keretei között fel kellett hívnia a felperest a Kúria jogértelmezése alapján a kereset pontosítására: a heti pihenőidő kezdetének az azt megelőző Mt. 104. § szerinti mértékű egybefüggő napi pihenőidő, valamint a napi pihenőidőben végzett tényleges munkaidő tartamának meghatározására. A Kúria kimondta, hogy ezen időszakra a felperest az Mt. 143. §-a szerinti rendkívüli munkavégzési pótlék illeti meg.

[16] A jogalap és a jogcím körében az elsőfokú bíróság utalt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 424. § (4) bekezdésére, valamint a 360. §-ban foglaltakra. Kifejtette, hogy a Kúria végzésében a jogalapot és a jogcímet meghatározta, a megismételt eljárásban ez a bíróságokat köti, így azok már nem voltak vizsgálhatóak.

[17] A felperes a keresetét az alperesi kifogások szerint teljes körűen leszállította, így ennek alapján mindösszesen bruttó 3.001.108 forint rendkívüli munkavégzési pótlék illeti meg annak kamatával együtt.

[18] A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Mf.V.30.029/2025/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest perköltség és illeték fizetésére kötelezte.

[19] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a Kúria Mfv.II.10.055/2024/5. számú hatályon kívül helyező végzésében a jogalap tekintetében állást foglalt, az új eljárásra vonatkozó iránymutatása az összecszerűséggel kapcsolatos kérdésekre vonatkozott, amelyre tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem jogalapot érintő hivatkozásait már nem értékelhette, ezért mellőzte a felek által a fellebbezési eljárásban a jogalapra vonatkozóan előadott hivatkozások részletes ismertetését.

[20] Az elsőfokú bíróság kellően széles körben folytatta le a bizonyítási eljárást, pervezetése megfelelt a Pp. 237. §-ában, illetve a Pp. 279. §-ában foglaltaknak.

[21] Az elsőfokú bíróság megalapozottan hivatkozott arra, hogy a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján a Kúria hatályon kívül helyező végzésében az új eljárás lefolytatására adott utasításokat köteles megtartani. A Kúria új eljárásra utasító határozata nem rendelkezik anyagi jogerő hatással (Pp. 360. §), ennek ellenére – a felülvizsgálat sajátosságai miatt – az általa már elbírált jogkérdéssel kapcsolatos döntés az új eljárásban köti az eljáró bíróságot és a feleket, egyúttal kizárja az e kérdésben való ismételt határozathozatalt. A Kúria végzésében a jogalapot és jogcímet meghatározta, ezek a bíróságokat tehát kötik, a jelen eljárásban azok már nem voltak vizsgálhatóak.

[22] Az alperes fellebbezése kapcsán kitért a másodfokú bíróság arra, hogy a Kúria részletesen levezette, hogyan kell az EUB jogértelmezésnek megfelelően a napi és heti pihenőidőt elszámolni, az Mt. 104. § (1) bekezdésére figyelemmel, ami nemcsak mérték, hanem beosztási szabályt is tartalmaz. Az alperes Kollektív Szerződése ennél kedvezőbb mértékű, 48 óra pihenőidőt biztosít a munkavállalók számára, ezért ezt a mértéket alapul véve kellett a számításokat elvégezni. Az alperes által készített munkaidőbeosztás a jogszabályi

követelményeknek nem felelt meg, ezért az Mt. 107. § a) pontjában rögzítettek alkalmazásával az Mt. 143. § szerinti lehetséges jogkövetkezmény alkalmazásának van helye. A ki nem adott pihenőidőben végzett munka a Kúria jogértelmezése szerint rendkívüli munkaidőben végzett munkáknak minősül, és annak megfelelően kell a bérpótlékot elszámolni.

[23] Megalapozatlan az alperes azon jogértelmezése, miszerint az uniós és a magyar jogszabály szerint a napi és a heti pihenőidő fogalma egymástól eltér. A perbeli időszakban hatályos Mt. 104. §, 105. § és 106. §-ai határozzák meg a napi pihenőidő, illetőleg a heti pihenőidő fogalmát, mértékét és biztosításának feltételeit, amelyek összhangban állnak az Irányelv fogalommeghatározásával. Az EUB C-477/21. számú ítéletének indokolása is egyértelmű jogértelmezést ad erre vonatkozóan, és ezt az iránymutatást a tagállami bíróság a konkrét ügyben köteles figyelembe venni. Ez a jogalkalmazás az alperes hivatkozásától eltérően nem minősül a tagállami bíróság jogalkotó tevékenységének.

[24] A Kúria határozatában állást foglalt a kereseti kérelem jogalapját illetően, és meghatározta a jogcímet, amelyet az új eljárásban a bíróságok alkalmazniuk kell, ehhez a másodfokú bíróság is kötve volt.

[25] Az alperes által levezetett számítások megegyeztek a felperes leszállított kereseti kérelmében megjelölt összegekkel a perbeli időszakot illetően az elmaradt ki nem adott pihenőidő bérpótléka vonatkozásában, melynek megfizetéséről kellett rendelkezni.

[26] Az elévülés kérdésében a másodfokú bíróság nem osztotta az alperes álláspontját, mert az igényérvényesítés szempontjából a kereseti kérelem felperes általi benyújtásának időpontja a meghatározó, mivel a Kúria végzésében adott iránymutatást követően az új eljárásban csak a kereseti kérelem jogcímét pontosította felperes, és nem új kereseti kérelmet terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését figyelembe véve a közrehatás eredményeként egy pontosított jogcímről kellett határozni, és nem új kereseti kérelemként kellett értelmezni a felperes keresetmódosítását, mert azt az eredetileg benyújtott kereseti kérelemben megjelölt tényekkel azonos tényekre alapította.

[27] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság anyagi jogszabály értelmezése helyes, indokai megfelelnek a jogszabályi követelményeknek, ezért az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes felülvizsgálati ellenkérelme

[28] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával, a kereset elutasításával. Perköltséget is igényelt.

[29] Alperes álláspontja szerint a bíróság mint jogalkalmazó szerv nem tulajdoníthat olyan értelmezést egy jogi fogalomnak, amely nyilvánvalóan nem áll összhangban a jogalkotó egyértelműen kinyilvánított akaratával.

[30] A Győri Ítéletábrla jelen felülvizsgálattal támadott ítéletében helytelenül értelmezte és alkalmazta az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét, az Mt. 5. §-át, 104. §-át, 105. §-át, 106. §-át, 107. §-át és 143. § (4) bekezdését. Sérült továbbá a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdése is.

[31] Az alperes felülvizsgálati kérelmében alapvetésként rögzítette, hogy ahhoz, miszerint egy irányelv hazai jogba történő átültetése megfelelően valósuljon meg, nem az szükséges, hogy a hazai szabályozás az Irányelv rendelkezéseit szóról szóra átültesse, csupán az, hogy a hazai szabályozás az Irányelv céljával összhangban álljon, a forma és az eszközök megválasztása tekintetében a tagállamot szabadság illeti meg.

[32] Az Irányelv implementációja során a magyar jogalkotó azt a megoldást választotta, hogy a magyar heti pihenőidőt az Irányelv 5. cikke szerinti teljes, a napi pihenőidőt tartamában magában foglaló 35 órás pihenőidő figyelembevételével határozta meg, a magyar heti pihenőidő (Mt. 106. §) tehát a magyar munkajogi hagyományokhoz és rendszerhez igazodóan olyan fogalom, amely az Irányelv 5. cikke szerinti teljes követelményrendszert elégíti ki. A 24 órás uniós heti pihenőidő és az ezen felül biztosítandó az Irányelv 3. cikke szerinti 11 órás napi pihenőidő követelményét is magába foglalja egy egységes tagállami heti pihenőidő fogalom alatt. Ezt az alperesi jogértelmezést a Vtv. módosításáról rendelkező jogszabály preambulumban a vasúti törvény módosításának indokolásában részletesen, történetiségében is bemutatott jogalkotói szabályozási cél és szándék egyértelműen alátámasztja.

[33] Ebből következően a magyar szabályozási konstrukció szerint a magyar napi pihenőidőt a magyar heti pihenőidőt megelőzően „kiadni” nem kell, az Mt. 104. §-a szerinti magyar napi pihenőidőt biztosítani akkor lehet, de akkor minden esetben, ha a napi munkavégzés befejezését követő munkanapra a munkavállaló részére a munkáltató munkavégzést írt elő.

[34] Az a tagállami szabályozás, amely a tagállami napi pihenőidőt az uniós irányelvnél szűkebb körben, csak két egymást követő munkanapon történő munkavégzés között biztosítja a munkavállaló számára, ugyanakkor ezt a tagállami napi pihenőidőt az Irányelv 5. cikkének címében szereplő heti pihenőidőnek megfelelő tagállami heti pihenőidővel párosítja, összességében megfelelően biztosítja, hogy a munkavállalót minden munkavégzést követően megfelelő tartamú pihenőidő illesse meg.

[35] Az ítélet szerinti jogértelmezés ugyan az Irányelv formális értelmezésével látszólag összhangban áll, ugyanakkor a magyar jog egésze szempontjából több okból sem fogadható el, az szembe megy a magyar jogi nyelvtani értelmezéssel, és az Alaptörvény-konform értelmezés követelményét sem elégíti ki. A tagállami bíróságnak az a kötelezettsége, hogy az Mt. 5. § (1) bekezdése alapján az Mt. rendelkezéseit mind az Európai Unió, mind Magyarország jogrendjével összhangban értelmezze.

[36] Amennyiben a fentiekkel ellentétesen az eljáró tagállami bíróság arra a megállapításra jut, hogy a magyar jog által elfogadott értelmezési módszerek alapján rögzített, az Alaptörvény-konform értelmezés követelményét kielégítő értelmezés alapján nem tudja a napi és heti pihenőidő magyar szabályait az Európai Unió jogának e körben irányadó rendelkezéseivel összhangban értelmezni, azaz megítélése szerint Magyarország az Irányelvben foglaltakat nem megfelelően ültette át, úgy ebből nem az következik, hogy a magyar napi és heti pihenőidő fogalmakat az azokkal nyilvánvalóan nem egyező uniós fogalmakkal helyettesíteni lehet. Ezzel ugyanis a tagállami bíróság túllépne a jogértelmezés keretein, jogot alkotna, ami nyilvánvalóan nem megengedett. A tagállami jog és az uniós jog ütközése esetén az Irányelv vertikális közvetlen hatálya miatt a magyar jogot félre kell tenni, és az Irányelvet közvetlenül kell alkalmazni. Ez pedig a felperes kereseti követelésének elutasítását eredményezné.

[37] Mindezekből – az Mt. 104. § (1) bekezdésének és 106. § (1) bekezdésének az Mt. 5. § (1) bekezdése előírásaival összhangban történő helyes értelmezése alapján – az következik, hogy az alperes nem mulasztott a napi pihenőidő kiadása során, és fel sem merülhet, hogy a felperes részére rendes munkaidőként beosztott idő napi pihenőidő kellene, hogy legyen, és az elrendelt munkavégzés rendkívüli munkaidőnek minősüljön, ami pótlékfizetési kötelezettséget von maga után.

[38] A perben a felek között nem volt vitatott, hogy a felperes a vele közölt munkaidőbeosztástól eltérően nem végzett munkát, vagy ha igen, akkor azt az alperes rendkívüli munkavégzésként elismerte, és pótlékkal elszámolta. A jogalkotó a rendkívüliség szempontjából nem a munkavégzést, hanem a munkaidő elrendelését tekintette elsődlegesnek, az Mt. 107. §-a a rendkívüli munkaidő fogalmát a rendes munkaidőhöz való viszonyításában határozza meg. Azt, hogy egy munkavégzést rendes vagy rendkívüli munkavégzésnek kell-e tekinteni, az elrendelés oldaláról kell megítélni, márpedig a perben sem többletmunka, sem a beosztástól eltérő időben végzett munka nem merült fel.

[39] Azt lehet megállapítani, hogy a felperes által a rendkívüli munkavégzés jogalapjaként hivatkozott Mt. 107. § a) pont alkalmazását megalapozó feltételek nem állnak fenn, így az annak alapján érvényesített igény megalapozottnak nem minősülhet.

[40] A Kúria Mfv.X.10.257/2019/7. számú ítéletére is felhívta az alperes a figyelmet.

[41] Amennyiben az alperes mulasztott a pihenőidő biztosítása során, és e mulasztásának jogkövetkezménye a keresettel érvényesített rendkívüli munkavégzés pótléka, úgy a pótlékfizetési kötelezettség mértéke tekintetében figyelembe kell venni, hogy a felperest pótlék nem illeti meg azon munkavégzések esetén, amikor a heti pihenőidő alatt rendkívüli munkavégzést rendeltek el, mivel ez esetben az alperes két munkavégzés között a napi pihenőidőt minden esetben kiadta, a heti pihenőidőre elrendelt tényleges munkavégzés idejére kifizette, az Mt. 143. § (4) bekezdése szerint emelt összegű pótlék megfizetésével pedig megváltotta a heti pihenőidő tényleges biztosítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségét.

[42] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és az alperes perköltségben való marasztalását indítványozta.

[43] Felperes álláspontja szerint az alperes nem vitatta, hogy az ítélet jogkérdésben nem tért el a Kúria úgynevezett pihenőidős perekkel kapcsolatban meghozott és a jelen jogvitában irányadónak tekintendő Mfv.II.10.055/2024/6. számú, valamint az Mfv.IV.10.044/2024/6. számú végzésekből foglaltaktól.

[44] Felperes kiemelte, hogy a napi pihenőidő a teljesített szolgálat után és közvetlenül illeti meg a munkavállalót, vagyis a napi pihenőidőre való jogosultságot a munkáltató az adott szolgálat teljesítésével szerzi meg. Ez irrelevánssá teszi azt a körülményt a napi pihenőidőre való alapjog megítélésével kapcsolatban, hogy az adott szolgálat teljesítését követi-e egy másik munkavégzés, vagy éppen távollét illeti meg a munkavállalót. A felperesi álláspontból az is következik, hogy a távollét jogcímének nincs jelentősége a napi pihenőidőre való jogosultság megítélésekor.

[45] Az uniós jog primátusa és a felek egybehangzó tényállítása, valamint az okirati bizonyítékok alapján felperes álláspontja, hogy az ítélet tételesen, a kellő részletességgel tárta fel és megfelelően alkalmazta mind az uniós, mind a hazai jogszabályokat annak a kérdésnek eldöntése során, hogy az alperesi munkaidőbeosztás megfelelt-e az alkotmányos, illetve az uniós előírásoknak.

[46] Alperes terjedelmes érvelése ellenére nem ad választ arra a kérdésre, hogy a perrel érintett munkaidőbeosztás mennyiben is teljesíti a hivatkozott AB határozat, illetve az EUB C-477/21. számú döntésében kiemelt transzparencia követelményét.

[47] Az alperes nem adta világos és követhető indokát annak, hogy a napi pihenőidő, ha belefoglalható lenne a heti pihenőidőbe, hogyan és miért nem oldódik fel abban, és utóbb hogyan mutatható ki és számolható el követhető módon a napi pihenőidő és a heti pihenőidő.

[48] Alperes érvelése azért sem fogadható el, mert a heti pihenőidő alperesi értelmezése megengedné a munkáltató számára, hogy a pihenőidőket utóbb akár kedve, érdeke szerint a munkavállaló ráhatása nélkül módosítsa, változtassa vagy meg is szüntesse. Az alperesi érvelés megengedése teljes mértékben elvonná a napi és heti pihenőidő feletti rendelkezési jogát a munkavállalóknak, amit a C-477/21. számú ügyben hozott ítélet biztosítani hivatott.

[49] Alperes vélt jogszabálysértésre hivatkozással figyelmen kívül hagyja azt az irányadó kúriai állásfoglalást, miszerint a jogellenes munkaidőbeosztás szerinti munkavégzés, a jogellenes beosztás elfogadása nem teszi a munkáltató eljárását jogszerűvé. Alperes nem kérheti számon a váratlanságot a felperesen, hiszen a munkavállaló nem indulhat ki abból, hogy eleve jogszerűtlenül osztják be a munkaidejét. Ha elfogadnánk, hogy az alperesi munkaidőbeosztás jogszerű, és az ítélet az Mt. 104. § (1) bekezdés és Mt. 106. § (1) bekezdésébe ütközik, a munkavállaló kiszolgáltatott helyzetbe kerülne.

[50] Összefoglalóan felperes kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság jelen perrel kapcsolatban már számos alkalommal hivatkozott határozatából egyértelműen levezethető, hogy a munkavállalónak nemcsak a napi és heti pihenőidőhöz, de az éves fizetett szabadsághoz is alapvető joga van, figyelemmel az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében foglaltakra. Ezt az értelmezést igazolja az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikk (2) bekezdés is, az Irányelv 7. cikke és az ezekhez kapcsolódó Európai Unió Bíróságának gyakorlata. Eszerint az Irányelv semmilyen eltérést nem enged meg a 7. cikk (1) bekezdésétől. Ezt meghaladóan az Európai Unió Bírósága azt is megállapította, hogy a szabadság kettős célt szolgál: egyrészt annak a lehetővé tételét, hogy a munkavállaló pihenhessen, másrészt a kikapcsolódásra és a szabadidő töltésre alkalmas idő álljon a rendelkezésre.

[51] Felperes álláspontja szerint az eljáró bíróságok feltárták az alkalmazandó alaptörvényi rendelkezéseket, és az ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek, döntésüknek követhető és jogszerű indokát adták.

A Kúria döntése és jogi indokai

[52] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[53] A Kúria mindenekelőtt rámutat arra, hogy az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 153-161.§-ai módosították a Pp.-nek a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó egyes rendelkezéseit. A Módtv. 243. § (4) bekezdése alapján a módosított tartalmú szabályok 2026. január 1-jén léptek hatályba. Átmeneti rendelkezések hiányában, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (2) bekezdés b) pontja alapján a 2025. december 31-én, vagy azt megelőzően meghozott jogerős határozatok – így a jelen perben 2025. október 21-án kelt jogerős ítélet – felülvizsgálatára a módosítás előtti rendelkezések alkalmazandók [Kúria Pfv.I.20.089/2026/4.], ezért a Kúria a korábban hatályos szabályok alapján vizsgálta az alperes kérelmét.

[54] A jelen eljárásban alkalmazandó Pp. munkaügyi perekre vonatkozó XXXIX. fejezetében foglalt speciális szabályok szerint [Pp. 523. § (1) bekezdés] a vitatott érték alapján helye volt a felülvizsgálatnak, az annak befogadására vonatkozó engedélyezési eljárás szükségtelen volt. A munkaügyi perek ugyanis nem minősülnek a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott vagyoni jogi pernek. Ezért a felülvizsgálati kérelem előterjesztése nem kizárt abban az esetben sem, ha a vitatott érték az ötmillió forintot nem haladja meg.

[55] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottnak van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztő fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[56] A felülvizsgálati kérelem akkor bizonyulhat eredményesnek, ha a kérelem előterjesztője a szükséges tartalmi kellékekkel rendelkező, határidőben benyújtott beadványában kimutatja a támadott jogerős határozatnak a jogvita érdemi elbírálására konkrétan kiható módon jogszabálysértő voltát, vagyis a támadott határozatra vonatkoztatva adja elő jogszabálysértésre utalásait, a konkrét döntés alapjául szolgáló téves érvrendszert, illetve annak hiányos voltát mutatja be, továbbá érdemi döntésre kiható eljárási szabálysértést igazol (Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont).

[57] A Kúria a jogerős ítéletet fentiekre figyelemmel a Pp. 423. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályhelyek tekintetében vizsgálhatta, és ítélhette meg annak jogszabálysértő voltát.

[58] A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a jogalap kérdésében megismétli a megelőző eljárásban tett állításait, amelyekről a Kúria Mfv.II.10.055/2024/6. számú hatályon kívül helyező végzésében a megismételt eljárásban az alsóbb fokú bíróságokra kötelezően (Pp. 424. § (4) bekezdés) már kifejtette álláspontját. Azt a továbbiakban is irányadónak tekinti.

[59] A Kúria az EUB C-477/2021. számú ügy kapcsán utalt arra, hogy az EUB megvizsgálta a alperes Kollektív Szerződésének azon rendelkezéseit, amelyek legalább 42 órás heti pihenőidőt biztosítanak a munkavállalók számára abból a szempontból is, hogy – mivel az meghaladja az Irányelv 3. cikke szerinti minimum 11 órás napi és az 5. cikk szerinti 24 órás heti pihenőidő együttes tartamát – a munkavállaló számára biztosítani kell ezt meghaladóan is a napi pihenőidőt. Az EUB szerint az Irányelv 3. cikkében előírt napi pihenőidő nem képezi az Irányelv 5. cikke szerinti heti pihenőidő részét, hanem ahhoz hozzáadódik.

[60] A nemzeti bíróságoknak ugyanazon uniós jogforrás értelmezése körében, az azonos, vagy hasonló tényállású ügyekben követniük kell az EUB korábban meghozott ítéleteit (66/79., 127/79. és 128/79. sz. egyesített ügyekben 1980. március 27-én meghozott ítélet 9. pont).

[61] A Kúria Mfv.II.10.055/2024/6. számú végzése kitért arra is, hogy az EUB ítéletére figyelemmel a napi pihenőidő kiadása a munkavégzést követően abban az esetben is külön jogcímen kötelező, ha azt nem munkavégzés követi. Nincs jelentősége annak sem, hogy a magyar szabályozás – Irányelv 15. cikkében biztosított lehetőséggel élve – az Irányelvben meghatározott időtartamot meghaladó egybefüggő heti pihenőidőt biztosít.

[62] A Kúria azt is rögzítette, hogy adott ügy kapcsán nem arról van szó, hogy a hazai jogrendszerbeli megoldás – az uniós jogoktól eltérő fogalomhasználat mellett megvalósítja az irányelvi célt –, hanem éppen az EUB ítélete alapján mondható ki, hogy az önálló jogcímen járó napi pihenőidő kiadásának mellőzése nyilvánvalóan az Irányelv 3. és 5. cikkébe ütköző, illetve sérti az EU Alapjogi Chartájának 31. cikk (2) bekezdését.

[63] A Kúria már azt is leszögezte jogerős végzésében, hogy a perbeli esetben az alperes a munkavállalók számára a heti pihenőidőt megelőzően nem biztosította az EUB jogértelmezésének megfelelően a napi pihenőidőt. A munkaidőbeosztás szabálytalansága esetén nem a pihenőidő – napi, illetve heti – jellegének, hanem a beosztás elmulasztásának van jelentősége, mert az Mt. 104. § (1) bekezdése nemcsak „mérték”, hanem „beosztási” szabályt is tartalmaz. Az alperes pedig azon mulasztásával, hogy a felperes részére a heti pihenőidőt megelőzően nem osztotta be, és nem adta ki az Mt. 104. § (1) bekezdése és a KSZ kedvezőbb szabályai alapján számított napi pihenőidőt, jogszabálysértően járt el.

[64] A peresített időszakot a felperes 2018. szeptember 1-je és 2021. augusztus 31-e között határozta meg, ezért az akkor hatályos Mt.-beli szabályok alapján kellett eljárni. E körben nem volt jelentősége az Mt. 2023. január 1-jétől, illetőleg a Vtv. 2025-től az EUB ítéletének hatására történt módosításának sem, mert azok a perbeli időszakban nem alkalmazhatók.

[65] Az Mfv.II.10.055/2024/6. számú végzés [66] bekezdése egyértelműen meghatározta azon szempontokat, amelyeket figyelembe kellett venni a megismételt eljárásban az összecszerűség megállapításánál. Az eljáró bíróságok ennek eleget tettek, a felperes alperesi elismerésnek megfelelően leszállított keresetét vizsgálták, és abból helytálló következtetésre jutottak.

[66] Az alperes jelen eljárásban hivatkozott arra, hogy a bíróságok nem jelölték meg pontosan, hogy az Mt. 143. § mely része alkalmazható a jogvita eldöntése során. A jogerős végzés indokolásából azonban egyértelműen következik, hogy az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja az irányadó, amely szerint 50 %-os bérpótlék vagy szabadidő jár a munkavállalónak a munkaidőbeosztás szerinti napi munkaidőt meghaladóan elrendelt rendkívüli munkaidőben. Hangsúlyozandó, hogy amennyiben a munkaidő beosztása jogellenes, akkor nincs rendkívüli munkavégzés, csupán a jogellenesség jogkövetkezményeit kell alkalmazni az elszámolás során.

[67] Az eljáró bíróságok abban helytállóan foglaltak állást, hogy a hosszabb időn keresztül folytatott jogellenes gyakorlat nem maradhat jogkövetkezmények nélkül, és ennek a jogkövetkezménye a Kúria precedens, irányadó határozata (Mfv.X.10.257/2019/7.) szerint a rendkívüli munkavégzés pótléka lehet.

[68] A napi pihenőidő szabályának megszegése okán a jogkövetkezmény vizsgálata körében fenntartandó és az adott tényállásra megfelelően alkalmazandó a Kúria Mfv.X.10.257/2019/7. számú precedens határozatban foglalt álláspont. Ez pedig azt eredményezi, hogy a munkáltató által ténylegesen beosztott (kiadott) heti pihenőidő kezdetének időpontja megállapítható, az EUB ítélete alapján a munkáltatónak ezt megelőzően kell biztosítani az Mt. 104.§ (1) bekezdés szerinti egybefüggő napi pihenőidőt, ha azonban ezt nem biztosítja, nem osztja be, úgy eljárása jogellenes. A jogellenesség jogkövetkezménye pedig az, hogy a törvény szerinti megelőző egybefüggő napi pihenőidő tartamára elrendelt munkavégzés rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül, és arra az Mt. 143. §-ának megfelelő rendelkezést kell alkalmazni. (Kúria Mfv.IV.10.044/2024/6. [89.] pont).

[69] Az alperes jogkövetkezményekre vonatkozó érvelésének elfogadása esetén a jogellenesen beosztott munkaidő és napi pihenőidő, ezáltal a pihenőidőben végzett munka jogkövetkezmény nélkül maradna, amelynek eredményeként a munkáltató diszkrecionális jogkört kapna a munkaidő-beosztás tekintetében, hiszen a jogellenesen beosztott munkaidőben (pihenőidőben) végzett munka jogszerűvé válna.

[70] Alaptalanul állította az alperes, hogy a megelőző eljárásban hozott kúriai végzés ellentétes a Kúria Mfv.II.10.185/2014/6. számú határozatával. Ez az állítás megalapozatlan, a hivatkozott ügy tényállása jelen ügyétől teljes mértékben eltérő figyelemmel arra, hogy abban munkaközi szünet biztosításának elmaradása, illetve ennek jogkövetkezménye volt a per tárgya.

[71] A hivatkozott ügy tényállásában a felperesek napi 12 órában végeztek munkát akként, hogy a munkáltató a jogszabályi előírás ellenére nem biztosította számukra a napi 1 órás munkaközi szünet időtartamát, így a felperesek ezen – napi 1 óra – időtartamra igényeltek rendkívüli munkaidőre járó bérpótlékot. A felperesek ténylegesen napi 12 órát dolgoztak, az erre járó munkabérüket megkapták, így többlet-munkavégzés hiányában további juttatásra nem voltak jogosultak. A jelen perbeli esetben azonban a heti pihenőidő és a szabadság kezdetét megelőzően kiadni elmulasztott napi pihenőidőben, illetve annak egy részében a felperes bizonyítottan munkát végzett, az alperes hosszú, éveken keresztül megvalósított jogellenes munkaidő-beosztása jogkövetkezményeként és nem a rendkívüli munkaidőben ténylegesen elrendelt munkavégzés miatt illeti meg a felperest a rendkívüli munkavégzés pótléka.

[72] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felperes mindösszesen 3.001.108 forint, az alperes által is elismert összeg erejéig tartotta fenn a keresetét. Az összegszerűséget illetően pedig az alperes a bíróság által megállapítottakhoz képest ellentétes érvelést, konkrétan megsértett jogszabályhelyet sem fellebbezésében, sem felülvizsgálati kérelmében nem fogalmazott meg, így jelen felülvizsgálati eljárásnak ez nem is lehetett a tárgya.

[73] A kifejtettek tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 424. § (1) bekezdése szerint, mivel a felülvizsgálati kérelem jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.

[74] A pereszes alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 17/2024. (XIII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg.

[75] A pereszes alperes illetékfizetési kötelezettsége az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. §-án alapul. A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, e határozatának számát és a fizetésre kötelezett, azaz az alperes adóazonosító számát.

[76] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyalás tartásával bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés szerint.

[77] Az ítélet ellen a Pp.407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

Elvi tartalom

I. Amennyiben a Kúria végzésében a jogalapot és a jogcímet meghatározza, és az összegszerűség körében iránymutatást ad, úgy ezek a megismételt eljárás során az alsóbb fokú bíróságokat kötik, a végzésben foglaltak szerint kell a továbbiakban eljárniuk, (Pp. 424. § (4) bekezdés).

II. Ha a munkáltató az Mt. 104. § (1) bekezdését megsértve a heti pihenőidő és a szabadság megkezdésének időpontja előtt nem adta ki a napi pihenőidőt, a jogellenes munkaidő-beosztás jogkövetkezményeként a munkavállalót az Mt. 107. § a) pontja és az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerint ötven százalék bérpótlék illeti meg.

Budapest, 2026. április 21.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró